

Netelenbos

toezichthouder, het management en de structuur rond het management die dit moet beoordelen – een bepaalde prestatie vastleggen, minimaal 80,5% punctualiteit in het komende jaar, kunnen wij dat niet veranderen. Wij rijden geen treinen, wij bouwen geen treinen, wij zijn geen machinist en wij zijn geen conducteur. Het bedrijf moet het doen. Ik maak mij zorgen omdat wij werken met eisen die op zichzelf nietszeggend zijn. Dat leidt tot een enorm conflictmodel. Ik wil eraan werken dat de verhoudingen verbeteren en bij de concessievoorwaarden vastleggen wat wij kunnen opleggen aan de vervoerder die op ons kernnet rijdt. Zo hoort het te gaan. Wij kunnen dan het komende half jaar benutten om dit helder te krijgen. Het heeft geen zin om hier te suggereren dat dingen anders kunnen. Ik moet dus aanvaarding van de motie ontraden. Het dictum is dermate suggestief dat het sowieso niet kan.

De heer **Eurlings** (CDA): Dat laatste werp ik van mij, want dat kan iedereen zijn, ook het huidige management. Daarin hoeft de minister niets suggestiefs te lezen.

De Kamer was in meerderheid niet tevreden met de lagere eisen van het verbeterplan en vond dat er stapsgewijs terug moet worden gegaan naar die hogere eisen. Dat verbeterplan en die lagere eisen zijn er omdat wij nog geen publiekrechtelijke mogelijkheden hebben om zaken af te dwingen. Waarom kunnen wij niet in de onderhandelingen die moeten plaatsvinden, kijken of op basis van bereidwilligheid aan de kant van het management van de NS niet vooruitgelopen kan worden op de Concessiewet en nu al privaatrechtelijk dingen beter geregeld kunnen worden? Dat is toch ook in het belang van de minister!

Minister **Netelenbos**: Wij moeten niet iedere keer iets nieuws bedenken. Toen uw collega Leers, die nu tot een prachtig ambt geroepen is, en ik hierover spraken, heeft hij het een en ander gezegd wat ik heb overgenomen en nu heb geregeld in het nieuwe overgangcontract. Wat staat daar in? NS Reizigers rapporteert elk halfjaar per ultimo januari en juli over de realisatie van het verbeterplan conform de monitor verbeterplan. Op basis van deze rapportage bezien

partijen of het opportuun is de relevante streefcijfers op een ambitieuzer niveau vast te stellen. Dat hebben wij toen afgesproken en dat heb ik vastgelegd. Het gaat hier wel om realiseerbare verhogingen. Als je dag in dag uit bij een bedrijf werkt, je zit echt in de haarvaten van een bedrijf en je krijgt alleen maar gecommuniceerd dat hetgeen men van je vraagt niet kan, ook al werk je dag en nacht, dan is dat niet goed. Dat moeten wij niet doen. Op die manier maak je een bedrijf kapot. Ook nu al speelt de vraag of het verbeterplan gehaald wordt, dus zo moeilijk is het allemaal. Als er meer inzit, doen wij dat ook en dat leg ik vast. Reagerend op de Kamer ligt het nu vast tot 1 juli. Van de heer Hofstra mag het wel tot 31 december. Ik heb het gevoel dat de meeste Kamerleden liever tot 1 juli willen, dus laten wij dat maar zo doen. In de tussentijd kan fatsoenlijke wetgeving worden voorbereid, de verhoudingen geregeld en de concessievoorwaarden geformuleerd worden en kunnen publiekrechtelijk en desnoods eenzijdig dingen worden opgelegd. Dan nog zal altijd mijn advies zijn: spreek dingen af die waargemaakt kunnen worden. Op grond van de oproep van uw collega Leers heb ik dat dus geregeld. Ik heb daarvoor de motie niet nodig. De dictie van de motie is werkelijk te suggestief, mede in het licht van de discussie die wij zojuist hebben gevoerd. Ik ontraad dan ook aanvaarding van deze motie.

De heer **Eurlings** (CDA): Het ene bijt het andere helemaal niet; het ene gaat uit van de status-quo situatie. Deze motie zegt dat op het moment dat minister ingrijpt, maatregelen neemt, zwaar in gesprek gaat et cetera, er misschien ruimte is om privaatrechtelijk al extra dingen te regelen en te kijken of teruggedaan kan worden in de richting van die hogere eisen. Dat is toch een heel realistisch verzoek?

Minister **Netelenbos**: Dat doe ik ook, daarvoor heb ik uw motie niet nodig en zeker geen motie met zo'n dictie.

De motie van de heer Stellingwerf betreft de periode tot en met juni 2002 en vraagt een maandelijks overzicht met betrekking tot de prestatie.

Wij hebben in het vorige debat afgesproken om de Kamer per

kwartaal te informeren en per halfjaar vanaf januari 2002 conclusies te trekken of prestaties al dan niet worden gehaald. Ik hecht aan die kwartaalrapportage. Ik denk ook dat dit verstandig is. Het is niet goed als wij hierover iedere maand discussies hebben; één keer per kwartaal is meer dan genoeg. Dat gebeurt dan per 1 april en per 1 juli. Laten wij dat zo maar doen, dan zijn wij al intensief genoeg bezig. Ook deze motie wil ik ontraden.

De beraadslaging wordt gesloten.

De **voorzitter**: Ik stel voor, aan het eind van de vergadering over de ingediende moties te stemmen.

Daartoe wordt besloten.

De vergadering wordt enkele ogenblikken geschorst.

Aan de orde is de behandeling van :

- **brief van de minister van Verkeer en Waterstaat over het gebruik van AVI-slakken bij de bouw van de HSL-Zuid;**
 - **brief van de minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer over een verzoek van de heer Van der Steenhoven om informatie,**
- van:
- de motie-Van der Steenhoven/Augusteijn-Esser over het gebruik van AVI-bodemas (22026, nr. 147).

De **voorzitter**: Nu zou ik het woord aan de heer Van der Steenhoven willen geven, maar ik zie dat hij nog niet aanwezig is.

De heer **Klein Molekamp** (VVD): Voorzitter. Er is zo-even nog aan de definitieve tekst gesleuteld van de aanstonds in te dienen motie en de heer Van der Steenhoven is deze nu aan het uittikken. Dus ik verzoek u om een paar minuten geduld.

De vergadering wordt enige minuten geschorst.

De beraadslaging wordt geopend.

□

De heer **Van der Steenhoven** (GroenLinks): Mevrouw de voorzitter. Wij hebben vanmiddag een brief gekregen van de minister van Verkeer en Waterstaat naar aanlei-

Van der Steenhoven

ding van de motie die mevrouw Augusteijn en ik gisteren hebben ingediend over het gebruik van AVI-bodemslakken bij de aanleg van HSL-Zuid. In die brief worden de belangrijkste vragen echter niet beantwoord. Er wordt niet ingegaan op de aard van de vervuiling. Zit er in die slakken iets wat de vervuiling veroorzaakt? Functioneert de afdichting goed? Wat zijn de gevolgen voor het grondwater en het drinkwater? Deze vragen moeten worden beantwoord om te kunnen beoordelen of de werkzaamheden wel verantwoord zijn. Ik verwijs hierbij ook naar de brief die de minister eerder op ons verzoek aan de Kamer heeft gestuurd.

Minister Pronk heeft de Kamer een brief gestuurd waarin hij aankondigt dat de inspectie onderzoek zal doen naar de kwaliteit van de AVI-slakken en de duurzaamheid van de betoniekhoudende isolerende voorzieningen. Wij hebben begrepen dat dit onderzoek medio januari afgerond kan zijn. Wij hebben zelfs de datum van 10 januari gehoord. In onze motie vragen wij, de werkzaamheden te stoppen totdat duidelijk is wat er precies aan de hand is. Er kunnen ernstige gevolgen voor het milieu zijn. Dit kan trouwens ook nare financiële gevolgen hebben. Daar staat het belang van het doorgaan van de werkzaamheden ten behoeve van de HSL tegenover. Het moet mogelijk zijn, het gebruik van AVI-slakken te stoppen totdat de uitkomsten van het onderzoek bekend zijn. Met het oog daarop dien ik de volgende motie in. De minister kan natuurlijk ook een dergelijke toezegging doen.

Motie

De motie Van der Steenhoven/Augusteijn-Esser (22026, nr. 147) is in die zin gewijzigd dat zij thans luidt:

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat er sterke aanwijzingen bestaan voor milieurisico's als gevolg van het gebruik van AVI-slakken bij de HSL-Zuid-werkzaamheden;

verzoekt de regering, gedurende de loop van het toegezegde inspectieonderzoek naar de kwaliteit van de

AVI-slakken en de afdichting de HSL-werkzaamheden voort te zetten, zonder gebruik te maken van deze AVI-slakken,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**: Deze gewijzigde motie is voorgesteld door de leden Van der Steenhoven, Augusteijn-Esser, Feenstra en Klein Molekamp. Naar mij blijkt, wordt zij voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 151 (22026).

Mevrouw **Augusteijn-Esser** (D66): Voorzitter. Gedurende het handhavingsonderzoek kwam het gebruik van AVI-slakken en de geconstateerde verontreiniging bij de aanleg van de HSL-Zuid aan de orde. Mijn fractie heeft daarover, evenals andere fracties, vragen aan de minister van VROM gesteld. De reactie daarop was dat de inspectie onmiddellijk een onderzoek verricht naar het gebruik van AVI-slakken bij de aanleg van de HSL-Zuid en dat de minister ons gedurende het kerstreces nadere mededelingen zou doen. Omdat mijn fractie van mening is dat geen risico moet worden genomen met het gebruik van slakken die blijken door te lekken naar het grondwater of naar de bodem, hebben wij samen met de fractie van GroenLinks een motie ingediend om in ieder geval tot de uitkomst van het inspectieonderzoek bekend is, het gebruik van de AVI-slakken te staken.

Vanmorgen hebben wij een brief ontvangen van de minister van Verkeer en Waterstaat waarin zij deze procedure afwijst. Zij stelt dat dit onderzoek gedurende de gehele geplande bouw van de onderhavige projecten zal plaatsvinden. Vervolgens is er vanochtend een brief gekomen van de minister van Verkeer en Waterstaat, waarin zij dat afwijst en waarin zij stelt dat het onderzoek gedurende de hele geplande bouw van de onderhavige projecten zal plaatsvinden. De brief van tien minuten geleden van de minister van VROM geeft echter aan dat het resultaat van het onderzoek al heel snel beschikbaar komt. Dat betekent mijns inziens dat wij zonder grote financiële consequenties kunnen constateren dat de bouw van de HSL geen vertraging hoeft op te lopen door de motie die zojuist door

de heer Van der Steenhoven is ingediend en dat gedurende die looptijd een ander materiaal moet worden gebruikt voor de verdere aanleg van de HSL-Zuid.

Het is overigens goed om te vermelden dat een milieubureau, GID Milieutechniek, inmiddels zelf een onderzoek heeft gedaan. Daaruit blijkt dat de levensduur van de betoniekmaten – dat is de afdichting – in samenwerking met de AVI-slakken slechts enkele jaren bedraagt. Dat is niet conform het bouwbesluit. Dat is alle reden om deze motie in te dienen.

De heer **Klein Molekamp** (VVD): Voorzitter. Bij de discussie van gisteren was helder dat alle fracties zich zorgen maken door de aanwijzingen dat er op een voor het milieu onverantwoorde wijze zou worden gewerkt. Dat wil nog niet zeggen dat dat zo is. De heer Van der Steenhoven en mevrouw Augusteijn hebben een motie ingediend met een vrij algemene strekking, die ertoe zou kunnen leiden dat heel veel projecten waarbij gebruik wordt gemaakt van AVI-bodemas, zouden moeten worden stilgelegd. Dat zou voor ons vrij onoverzienbare consequenties hebben. Nu de brief van de minister van VROM helder aangeeft dat er binnen drie weken duidelijkheid bestaat over de kwaliteit, is dat voor ons aanleiding om te zeggen dat je gedurende zo'n korte periode niet het risico van milieuschade moet lopen. Sterker nog: je zou dan het risico lopen dat je extra kosten moet maken omdat er iets gebeurt wat op dat moment niet verantwoord is en later gecorrigeerd zou moeten worden. Vanuit dat oogpunt zijn twee elementen in de motie van belang: het project kan doorgaan op een milieuverantwoorde wijze en de extra kosten zullen tot een minimum beperkt blijven doordat de resultaten, althans volgens de minister, heel snel beschikbaar zullen komen. Hoe sneller er helderheid over de kwaliteit van de aanleg tot nu toe komt, hoe beter.

De heer **Feenstra** (PvdA): Voorzitter. De korte termijnen waarop wij tussen gisteren, vanmiddag en de stemmingen in de loop van deze dag moeten handelen, verplichten tot improvisatie-

Feenstra

ren, maar ook tot daadkracht. In de brief die wij zojuist van de minister van VROM hebben ontvangen, wordt een onderzoek aangekondigd dat in de eerste helft van januari resultaten moet kunnen opleveren. Mede gelet op de onzekerheid over de kwaliteit van de AVI-slakken en de afdichting, maakt die zekerheid het mogelijk om gedurende de komende weken de werkzaamheden voort te zetten met ander materiaal. Dat is vastgelegd in de opnieuw ingediende motie, die wij dan ook van harte steunen. Volgens ons is het verzoek noodzakelijk en billijk. Wij zijn zeer benieuwd naar de resultaten van het onderzoek. Wij sluiten niet geheel uit dat dit slakje nog een staartje zou kunnen krijgen.

Minister **Netelenbos**: Voorzitter. Het lijkt mij een prima motie. Ik heb even laten navragen hoe het zit met de bouw. Tussen kerst en nieuwjaar wordt er sowieso helemaal niet gebouwd. Als het onderzoek begin januari klaar is, gaat het dus om een beperkte periode. Als men begin januari toch weer aan de slag gaat, moet men maar een ander materiaal gebruiken.

Minister **Pronk**: Voorzitter. Het andere materiaal dat er niet mag liggen, is vliegias. Bodemas mag er wel liggen; dat is gelijk aan AVI-slakken. Dat is hard materiaal, maar vliegias is fijn materiaal. Niet alle AVI-slakken mogen er liggen, want zij moeten aan bepaalde criteria voldoen; bovendien moeten zij netjes afdicht zijn. Er zijn redenen om onderzoek te plegen; daarover heb ik vaak gesproken met de leden van de Kamercommissie voor VROM. Dat onderzoek heeft geen betrekking op de HSL, maar op bepaalde bedrijven. Er zijn ook redenen om onderzoek te plegen naar bepaalde certificerende instellingen. Er is in het afgelopen jaar strafrechtelijk onderzoek naar bepaalde bedrijven en een certificerende instelling gestart en de MIOD is ingeschakeld. Er zijn extra monsters genomen. Die monsters worden nu onderzocht. Dat laboratoriumonderzoek is binnen afzienbare tijd gereed. Dat kan resulteren in een oordeel rond 10 tot 14 januari. Dat is dus, zoals ik heb toegezegd in het algemeen overleg,

het kerstreces. Dan is er meer bekend. Over de motie laat ik mij verder niet uit. Daarover heeft de collega iets gezegd.

De heer **Van der Steenhoven** (GroenLinks): Het was misschien netter geweest als de minister van VROM ons wat eerder zou hebben geïnformeerd over een aantal zaken die kennelijk al lopen rond het onderzoek naar de bodem. Ik vraag of de genoemde onderzoeken, van de MIOD en die naar de kwaliteit van de certificering, half januari beschikbaar zijn.

Minister **Pronk**: Ik heb de Kamercommissie altijd netjes geïnformeerd over alles wat met onderzoek naar bodem en storten te maken heeft. Als de geachte afgevaardigde, de heer Van der Steenhoven, van mening is dat hij het woord "netter" op mij van toepassing moet verklaren, vraag ik hem om dat terug te nemen. De Kamer is immers volledig geïnformeerd.

De heer **Van der Steenhoven** (GroenLinks): Ik doel op de kwaliteit van de ophoging van de HSL-Zuid. Wij hebben hierover eerder met de minister gesproken. Toen is niet gemeld dat dit onderzoek liep.

Minister **Pronk**: Daarover is overleg geweest met de collega van Verkeer en Waterstaat. In de bedoelde Kamercommissievergadering heb ik gezegd dat er onderzoek wordt gepleegd. Op dat moment wist ik niet wanneer de resultaten van dat onderzoek bekend zouden zijn. Ik heb toen gezegd dat ik in het kerstreces zou vertellen wanneer de resultaten van het onderzoek bekend zouden zijn. Dat is deze brief geworden. Daarin staat dat de resultaten van het onderzoek kort na het kerstreces, op 14 januari, bekend zullen zijn. Zo spoort alles. Het is nuttig om te weten dat er onderzoek wordt gepleegd, ook naar andere plekken dan waar de bedoelde bedrijven hebben gestort.

De beraadslaging wordt gesloten.

De **voorzitter**: Ik stel voor, over de ingediende motie aan het einde van de vergadering te stemmen. Wij beginnen met de stemmingen om half zes.

Daartoe wordt besloten.

De vergadering wordt van 16.55 uur tot 17.30 uur geschorst.

Aan de orde zijn de **stemmingen** in verband met het wetsvoorstel **Wijziging van enige bepalingen van de Wet verontreiniging oppervlaktewateren in verband met de zuivering van stedelijk afvalwater en toekenning bevoegdheid aan waterschapsbesturen tot vergunningverlening (27615)**.

(Zie vergadering van 19 december 2001.)

In stemming komt het subamendement-Herrebrugh (stuk nr. 11).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP en de PvdA voor dit subamendement hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat het is verworpen.

Ik geef gelegenheid tot het afleggen van een stemverklaring vooraf.

De heer **Herrebrugh** (PvdA): Voorzitter. Nu het subamendement-Herrebrugh niet is aangenomen, moeten wij ons uitspreken over het amendement-Biesheuvel en de wet. Met het subamendement werd beoogd een onevenwichtigheid in het amendement-Biesheuvel weg te nemen, daar waar in het amendement wel aan de waterschappen, maar niet aan de gemeenten de mogelijkheid wordt geboden om de zuivering van stedelijk afvalwater uit te besteden en bij onenigheid tussen beide bestuurslagen gedeputeerde staten van de desbetreffende provincie in staat te stellen, de inhoudelijke afweging te maken. Nu deze equality of arms tussen de bestuurslagen niet in de wet zal worden opgenomen, wordt op een voor de Partij van de Arbeid belangrijk punt niet aan onze bezwaren tegemoetgekomen. Wij zullen daarom tegen het amendement-Biesheuvel en tegen de wet stemmen.

In stemming komt het amendement-Biesheuvel c.s. (stuk nr. 8).